

Nr 268

Av fru Wallentheim m. fl., angående prövningen av handikappads ansökan att erhålla fosterbarn.

(Lika lydande med motion nr 302 i Andra kammaren)

Det kan aldrig vara en medborgerlig rätt att erhålla fosterbarn eller adoptivbarn. Barnets bästa är och måste vara den helt avgörande principen för myndigheternas handlande i dessa ärenden.

Då detta fastslagits bör en annan princip i praxis vara lika entydigt gällande nämligen att alla sökande till fosterbarn (eller adoptivbarn) skall bedömas uteslutande utifrån vederbörandes förutsättningar att ge barnet tillfredsställande vård och kärleksfull omsorg. Detta senare är när det gäller handikappade sökanden icke alltid fallet.

I fosterbarnskungörelsen av den 28 oktober 1960 § 7 tredje stycket sägs: "Särskild uppmärksamhet bör vid utredningen ägnas frågan huruvida sökande eller annan i hemmet boende lider av sjukdom som kan komma att menligt inverka på barnets kroppsliga eller själsliga hälsa."

Som förtydligande till detta stadgas i socialstyrelsens "Råd och anvisningar" förbud att placera fosterbarn i hem där sökande eller någon annan i hemmet lider av smittsam eller själslig sjukdom eller sjukdom i allvarligt progressivt skede. Det sägs vidare att kontaktbesvärande lyten såsom syn- och hörselnedsättningar och nedsatt rörelseförmåga som innebär skötsel-svårigheter skall beaktas.

Av det anförda framgår att handikappade personer icke uteslutes från möjligheten att erhålla fosterbarn. Socialstyrelsen ger klart besked om att handikappad person, som bedömes själv eller med hjälp av annan kunna ge barnet tillfredsställande vård, skall behandlas som likvärdig med annan sökande. Detta synsätt slår inte igenom i praktiken. Barnavårdsnämnden tolkar de anförda formuleringarna olika. Fördomar är ofta stora liksom okunnigheten. Det kan inte uteslutas att utredare och barnavårdsnämnder, i god tro att därmed tillgodose barnets intressen, tillmäter ett stationärt handikapp en större negativ betydelse i sammanhanget än vad som kan vara sakligt betingat särskilt med hänsyn till den service och de olika tekniska hjälpmedel som samhället numera kan ställa till förfogande. Många personer med stationärt handikapp har förvisso både praktiska möjligheter och personliga egenskaper som skulle göra dem till utomordentliga vårdare av barn (fosterbarn eller adoptivbarn). De handikappades antal växer

i dagens tekniskt och motoriserade samhälle. Att utöver det trauma som invaliditet, ofta nog innebärande oförmåga till eget föräldraskap, lägga bördan av att icke få ta vård om andras barn där detta ur barnets synpunkt sakligt kan försvaras är orimligt. Det bör åvila socialstyrelsen att bibringa barnavårdsnämnderna ökad insikt om samhällets alltfört pågående strävanden att normalisera de handikappades tillvaro. En skyldighet bör införas för barnavårdsnämnd att före avgörande av en fosterbarnsansökan från handikappad infordra expertutlåtande rörande handikappet ur funktionell synpunkt.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om åtgärder syftande till att ute i kommunerna säkerställa en objektiv och allsidig prövning före beslut rörande handikappads ansökan att erhålla fosterbarn.

Stockholm den 21 januari 1970

Annie Wallentheim (s)

Göran Karlsson (s)

Grethe Lundblad (s)